

“No és el moment d'una retirada precipitada de l'Iraq”

Kori Schake (Sonoma, Califòrnia, 1954) forma part de l'equip assessor en política exterior de la campanya de John McCain. Ha estat vice-directora de la divisió de planificació política del Departament d'Estat, i ha ocupat diversos càrrecs al Pentàgon. També és autora d'uns quants llibres, entre els quals 'Managing American Hegemony'.

Quines serien les prioritats en política exterior d'una administració dirigida per John McCain?

—Primer de tot, guanyar les guerres de l'Iraq i l'Afganistan, una qüestió crucial per a la seguretat i el prestigi del país. En segon lloc, expandir el lliure comerç al continent americà i l'Orient Mitjà. McCain ha estat compromès amb el lliure comerç durant tota la seva carrera, perquè creu que és un factor molt important per a la prosperitat d'aquest país, i de la resta del món. En tercer lloc, millorar la imatge dels Estats Units arreu del món, per exemple, tancant la presó situada a la base militar de Guantánamo.

RICARD GONZALEZ

—Creieu que les guerres de l'Afganistan i l'Iraq es poden guanyar?

—Absolutament. A l'Iraq, gràcies a l'estratègia vinculada a l'escalada militar que va suggerir el senador, la violència s'hi ha reduït d'un 80%. Per això, ara no és el moment d'una retirada precipitada, sinó de consolidar els guanys. Respecte a l'Afganistan, McCain defensa un augment de l'esforç militar, i una aplicació de l'estratègia que ha funcionat a l'Iraq, amb la qual esperem que la situació millori substancialment.

—El senador Obama també defensa un augment de les tropes a l'Afganistan, Quina és la principal diferència entre ambdós candidats en aquesta qüestió?

—John McCain creu que és fonamental treballar amb els governs d'aquests dos països per trobar una solució regional al conflicte. En canvi, el senador Obama ha fet declaracions i amenaces desafortunades envers el Pakistan que minen el seu govern en un moment en què pren decisions molt difícils i que necessita el nostre suport. No crec que això, com tampoc amenaçar el govern iraquí d'una retirada si no arriba a determinats acords polítics, sigui realment treballar per restaurar la bona imatge i el prestigi dels EUA.

—Us heu marcat una data concreta per a tancar Guantánamo?

—No, no podem establir un termini perquè hi ha molts detalls legals que s'hauran de resoldre primer, i és difícil de calcular quant temps es tardarà a trobar-hi una solució. Per exemple, s'ha de decidir on es traslladaran els detinguts, les característiques dels tribunals que els jutjaran, la possibilitat de repatriar-los als països d'origen. Sigui com sigui, és una de les prioritats.

—Heu pensat cap solució per als casos dels presoners que siguin absolts, i no puguin retornar al seu país d'origen, com és el cas de la dotzena de presoners uigurs?

—El senador McCain s'ha oposat de forma rotunda a la repatriació dels presoners quan hi hagi risc que siguin torturats als països d'origen. Dit això, l'assumpte és als tribunals, i caldrà guiar-se per les seves resolucions per trobar-hi una solució. Teniu cap proposta?

—En quins temes hi ha més diferència entre la política exterior de la presidència Bush i la d'una presidència de John McCain?

—Primer de tot, cal dir que McCain ha estat en desacord sovint amb l'administració Bush durant aquests vuit anys. Per exemple, va criticar la gestió de l'ocupació de l'Iraq, i va ser un dels primers a fer una crida a favor d'una escalada militar. Un dels principals aspectes en què diferirien és en el tracte als detinguts en l'exercici de la guerra contra el terrorisme. Ell ha estat un dels crítics més ferotges de l'administració Bush en aquesta qüestió i uns dels autors d'una llei recent que estableix garanties per als detinguts. No pot ser que a hores d'ara, després de set anys, l'administració encara tingui dubtes sobre com interpretar la Convenció de Ginebra, i això sigui una qüestió de litigi. Això ha fet molt mal a la imatge dels EUA, i també perjudica els seus interessos, perquè debilita la legislació internacional. Una altra qüestió important és la gestió de la guerra contra el terrorisme.

—En què es plasmarien aquests canvis en la guerra contra el terrorisme?

—McCain creu que podem reduir les amenaces que patim a base de fomentar els intercanvis i la cooperació entre la societat nord-americana i la dels països de l'Orient Mitjà, per exemple donant més beques. Un dels grans problemes d'aquesta regió és que les economies d'aquests països són incapaces de proporcionar els llocs de feina que requereix el seu creixement demogràfic. Per això cal ajudar aquests governs econòmicament, i una bona manera de fer-ho és promovent una àrea de lliure comerç que vagi des del Marroc fins a l'Afganistan. Dissortadament, l'administració Bush ha posat massa èmfasi en la utilització de bombes intel·ligents i poc, en canvi, a oferir una visió positiva d'allò que representa l'estil de vida occidental. John creu que la força ha de ser sempre l'últim recurs.

—Un dels principals desafiaments que tenen els EUA és el programa nuclear iranià. Quina posició teniu respecte a això?

—El programa nuclear iranià és un perill per a tots nosaltres, i crea una gran preocupació, no tan sols a Israel, sinó també a la Xina i a Rússia. No es pot acceptar de cap manera que l'Iran obtingui la bomba nuclear. Hi ha moltes coses que es podrien fer i no s'han fet, en el tracte amb l'Iran. D'una banda, no s'han explicat prou bé quins beneficis tindria per a la posició de l'Iran al món el fet d'abandonar aquest comportament problemàtic. Les negociacions de la troica europea han estat molt importants, i si els nostres aliats creguessin que la nostra participació hi ajudaria, crec que McCain ho acceptaria. Però, alhora, cal augmentar la pressió internacional amb noves mesures, com ara les sancions contra el banc central iranià, que ha donat suport a institucions com els Guardians de la Revolució, o un embargament de petroli i de la maquinària que serveix per a refinar la benzina.

—Per tant, no esteu d'acord amb la idea d'obrir negociacions directes amb el règim iranià, com proposa el senador Obama?

—No, perquè això seria percebut pels líders iranians com una recompensa a la seva actitud desafiadora. No obstant això, John McCain sí que ha donat suport a negociacions diplomàtiques de més baix nivell, per exemple, entre els ambaixadors nord-americà i iranià a l'Iraq. Per a provocar un canvi a l'Iran és millor una aproximació de baix a dalt, més que no pas a la inversa. Hi ha moltes iniciatives d'intercanvi dins la societat civil que es podrien engegar. Per exemple, els bombers de Teheran i els de Los Angeles poden tenir històries en comú, i poden intercanviar coneixements per reduir els efectes d'un terratrèmol.

—Un dels altres fronts de tensió ha estat Rússia. Quina política aplicaria John McCain envers Rússia?

“Negociar directament amb l'Iran seria percebut pels líders iranians com una recompensa a la seva actitud desafiadora”

—McCain creu que la millor manera d'entendre i preveure com es comportarà un país a l'exterior és fent una ullada a la seva política a l'interior. Els estats democràtics són més estables, pacífics i fiables. Aquests darrers deu anys, el senador McCain ha advertit sobre la deriva autoritària del Kremlin, i ara veiem com la seva política exterior també és cada vegada més agressiva envers els seus veïns. Per aquesta raó, Rússia no pot ser considerada un aliat dels EUA.

—A l'estiu, el senador va proposar d'expulsar Rússia del G8. Encara manté aquesta idea?

—Sí, perquè, en teoria, el G7 agrupa els països més desenvolupats del món sempre que siguin democràtics i apliquin els principis del lliure mercat. I aquest no és el cas de la Rússia d'avui, com John McCain fa temps que sosté. De fet, sense fer gaire soroll, l'administració Bush ha aconseguit que a les darreres reunions del G7 no hi fos present Rússia, i fins i tot la campanya d'Obama s'hi mostrà favorable durant la invasió de Geòrgia. Ara bé, això no vol dir que no s'hagi de treballar amb Rússia en aquells afers en què hi ha un interès mutu, com el programa iranià. Si guanya, el senador McCain també voldria impulsar la signatura d'un tractat per a la reducció conjunta de l'armament nuclear d'ambdós països, una oportunitat que George Bush va desaprovechar. A més, és important de començar a parlar amb els altres països amb armament nuclear de posar al dia el tractat de no-proliferaçió nuclear.

—Una de les propostes més originals de la vostra campanya ha estat la noció de la lliga de democràcies. Ens la podríeu explicar amb detall?

—McCain creu que els països democràtics tenen un interès comú a modelar l'ordre internacional d'una manera positiva, que serveixi per a fer avançar la causa de la llibertat. La solidaritat entre aquests països podria permetre d'actuar en aquelles circumstàncies en què les altres institucions internacionals se senten impotents per a fer-ho. Per exemple, a l'estiu el Consell de Seguretat de l'ONU no va poder ni tan sols reunir-se per parlar-ne. Hauria estat magnífic que l'ONU hi hagués actuat. Ningú no pretén suplantar-la, com s'ha dit amb relació a aquesta proposta. Simplement,

RICARD GONZÁLEZ

es tracta que constitueixi una eina d'acció quan les altres no funcionin. A més, la *lliga de democràcies* tindria un efecte positiu perquè donaria més valor a l'existència de règims democràtics, perquè permetria que potències emergents, com el Brasil o l'Índia, o unes altres democràcies consolidades, com el Japó, trobessin un espai per a fer sentir la seva rellevància internacional, perquè no són presents al principal òrgan de govern mundial, el Consell de Seguretat.

—La lliga de democràcies seria una organització formal o informal?

—El senador McCain creu que no tan sols cal escoltar els nostres aliats, sinó fer-los participants de la presa de decisions. Un cop fos elegit, convocaria una reunió de les democràcies mundials per decidir de quina manera es podria establir una col·laboració futura, sense que això sigui vist pels qui en queden fora

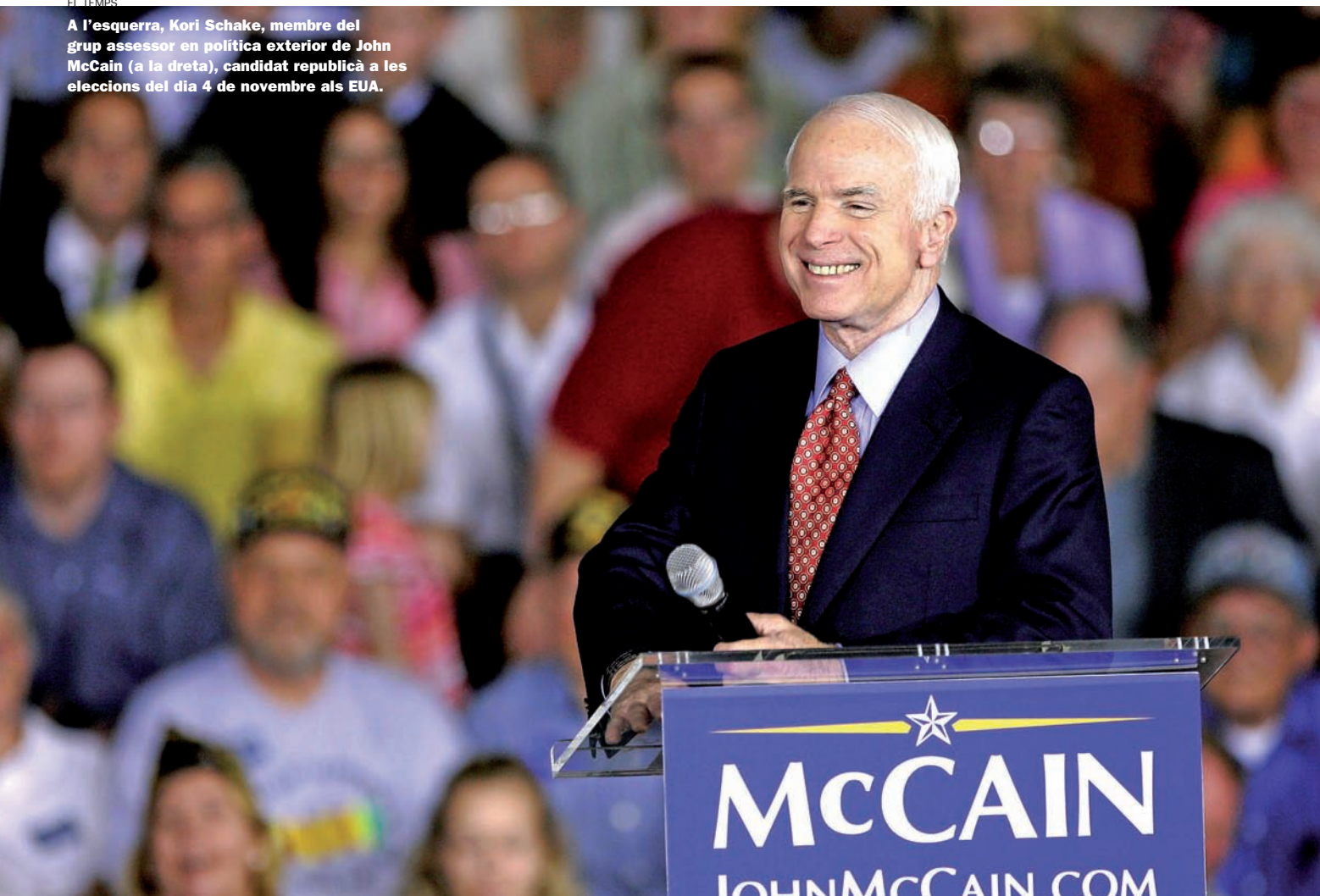
com res hostil. Ara per ara, la proposta no té un format concret, i caldrà veure la reacció dels altres països democràtics per a saber si serà una organització formal o informal. Sigui com sigui, creiem que prioritàriament hauria d'incloure qüestions com ara la repressió a Myanmar i al Darfur, i en general, l'avenç de la democratització al món.

—Un dels darrers instruments de govern internacional ha estat el Tribunal Penal Internacional. Quina visió en té la campanya?

—El EUA fan un paper especial dins l'ordre internacional com a garant de la seguretat de molts països, i això ens posa en una situació peculiar. Quan es negociava el tractat de Roma, els EUA van demanar un reconeixement d'aquest paper, de manera que no pogués incriminar cap líder polític nord-americà. Com que no s'hi van incorporar les demandes dels

EL TEMPS

A l'esquerra, Kori Schake, membre del grup assessor en política exterior de John McCain (a la dreta), candidat republicà a les eleccions del dia 4 de novembre als EUA.

EUA, l'administració Clinton va decidir de no signar-lo. És un problema que va més enllà de la visió d'una administració concreta, és un problema nord-americà. Fins ara, el tribunal ha tingut una actuació positiva, i seria interessant d'obrir una negociació amb els països signants del tractat que el va constituir per veure si els EUA s'hi poden afegir.

—En una entrevista recent, el senador McCain es va negar a respondre si es reunirà amb el president espanyol. Què en penseu?

—Simplement, el senador McCain no creu que hagi de discutir la seva agenda presidencial.

—Però això vol dir que no s'hi vol reunir per una qüestió de principis, com el president Bush?

—A ningú que estigués compromès amb la guerra de l'Iraq no li va agradar la retirada d'Espanya. Ara bé, una de

les coses més admirables de McCain és que no és una persona rancorosa, com demostra el seu historial, ja que ell va tenir un paper clau en l'impuls per a la reconciliació amb el Vietnam. L'estat espanyol és un aliat, que pot tenir coses importants a dir en qüestions com la democratització de l'Amèrica Llatina; per tant, segur que hi col·laborarem.

—Un dels conflictes més intractables i amb efectes més enllà de les seves fronteres és l'israeliano-palestí. Quin enfocament hi donaria una administració dirigida per John McCain?

—Les administracions anteriors han comès un greu error, que és ignorar la qüestió palestina durant anys, i després voler resoldre-la a última hora. Una de les primeres coses que farà el senador és nomenar un enviat especial per a la regió per a mirar de resoldre aquest problema,

i alguns altres que hi són parcialment relacionats. L'existència del conflicte a Palestina dificulta enormement les nostres relacions amb el món àrab. De totes maneres, la pau només la poden signar les dues parts en conflicte.

—On situaríeu la política exterior de McCain dins les grans tradicions de pensament en relacions internacionals, com el realisme o el moviment neoconservador?

—McCain té un pensament propi difícil de classificar. I es caracteritza pel fet de creure fermament en la defensa d'un seguit de valors com ara la llibertat i la democràcia. Creu que cal incloure a l'agenda la promoció d'aquests valors, i les condicions que els fan possibles, com una societat civil vibrant.

*Ricard González
Washington*